

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejema mesečno . . . " 1-70

Sobotn. izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostopna petitvra (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka zabavo, osmrtnice itd.:
enoslojna petitvra po 18 vin.

Poslano:

enoslojna petitvra po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno
delje in praznike, ob 5 uri pop.
Redna letna priloga vsaki red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Volilci S. L. S.!

Pretekli torek izvojevali ste novo, še sijajnejšo zmago. Čast in hvala
vam! Naprej do novih zmag!

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, 11. decembra 1913.

Dr. Ivan Šusteršič.

načelnik stranke.

Današnja številka obsega 4 strani.

Volilcem mestne skupine v pre-
udarek.

Volilni boj je v bistvu končan. Slovenska Ljudska Stranka ima v novem deželnem zboru že sedaj trdno absolutno večino in na tem dejstvu ne more izid volitev v mestni skupini ničesar izpremeniti. S tem je zagotovljena šestletna absolutna vlada S. L. S. v deželnem dvorcu. Liberalna stranka v deželnem zboru bo zopet brezpomembna in brezvplivna družba, ki jo čaka najžalostnejša politična usoda, katero je z načinom svojega nastopanja v javnem življenju — zlasti zadnjega pol leta — pošteno zaslužila. Njena usoda je zapečaten. Vsak kmetiški župan iz zadnje gorske občine, vsak zaupnik S. L. S., vsak zaveden pristaša S. L. S. bo imel več vpliva na deželno zakonodajo in upravo, kot cela liberalna stranka.

Za kranjska mesta in trge nastane sedaj modro vprašanje: Ali naj obesijo svojo usodo slejkoprej na neizogibno usodo brezupne opozicije ali naj se pa podajo na blagonsko pot pozitivne politike pod varnim in mogočnim okriljem vladajoče stranke. Na razpotju so! Odločba ne more biti težka, če odloči zdravi, trezni razum — skrb za lastni blagor in pozitivni napredek. Kamnik, Radovljica, Tržič so že v taboru Ljudske Stranke. Njihov poslanec je zavzemal v deželnozbornem klubu S. L. S. odlično mesto in je bode zopet zavzemal, ko bode — o čemur ni dvomiti — prihodnji torek nanovo izvoljen. — Zakaj ne bi sledila druga mesta in trgi — zakaj bi radi par liberalnih fraz ali iz stare navade kranjska mesta in trgi ostala za vedno izključena od pozitivnega vpliva v de-

želi? Zakaj ne bi sodelovala roko v roki s kmetijskimi občinami za prosep naroda in dežele? Zakaj bi se meščani ali tržani — naj si bode trgovec, uradnik ali obrtnik — izoliral od mase ljudstva in delal štafazo popolnoma neplodni in tega imena komaj vredni »politiki« nekaterih političnih kolovodij v Ljubljani? Kolovodij, ki so veliki v vratolomnih žurnalističnih eksperimentih — čestokrat sramotnih za celo deželo in ves narod — a zelo majhni v razumevanju potreb časa, potreb ljudstva, naroda in zlasti tudi potreb meščanstva, najmanjši pa v delu za javni blagor. — Kmetijske občine gredo naprej — mesta in trgi pa zastajajo in mnogokrat propadajo, ker vse na onemogli »narodno-napredni« stranki. Ali mora tako biti? Na to bodo odgovorili volilci prihodnji torek.

Govor dr. Korošca v delegaciji.

Včeraj je govoril v avstrijski delegaciji dr. Korošec. Pazljivo ga je poslušala vsa delegacija. Seveda niso bili zadovoljni z njim tisti, ki nočejo odkrite besede; toda treba je bilo: Dualizem je vzrok naši zunanji in notranji mizeriji. Dualizem rodi Berchtolde in je vzrok, da se ne more delati zdrava, državni koristna politika. Misel Koroščevega govora je bila: Kakšni bi bili naši uspehi, ko bi bili že imeli trializem.

Glavne misli njegovega govora so te-le:

Politika grofa Berchtolda je bila v ogrski delegaciji drugače kakor v avstrijski sprejeta. Večina Ogrrov je bila za njegovo politiko navdušena in tega ni skrivala. V naši deleg. se je Berchtoldova politika zelo hladno sprejela. Neomejeno njegove politike ni nihče hvalil in priznaval. Celo poročevalec se je v zunanjem odseku zelo omeje-

val. Če se hoče zdaj zunanji minister vprašati, česa naj se drži, ali na grajalni ali na pohvalni votum se težko odloči, ker mu kvotni ključ v tem vprašanju ne nudi izhoda. Grof Berchtold se je, ko je nastopil svoje mesto, odločil za Ogrsko in je to tudi nazunaj pokazal, ker se je čez noč iz južnohanškega grofa prelevil v polnokrvnega Mažara.

Dualizem — rakrana.

Kakor v vsaki krizi se je tudi v pretekli krizi na zunaj izkazal dualizem kot rakrana. Dokler se dualizem v sedanji obliki ohrani, je nemogoča enotna in močna zunanja politika in dokler se čuti naš zunanji minister za jetnika ogrske državne polovice, delali bomo vedno ogrsko, ali boljše rečeno mažarsko politiko in pred vsem bomo to politiko na Balkanu zasledovali. Obstoj dualizma in nadvlada ogrskega vpliva v njem povzroča v zunanji politiki, da ne moremo priti do prijateljskega razmerja nasproti Rusiji. Simpatije Rumunov izgubljam, ker ti popolnoma upravičeno trde, da njih rojaki v Besarabiji glede na svojo narodnost boljše žive, kakor Rumunci na Ogrskem. Mažari smatrajo vsak narod na Balkanu, če se že nahaja izven ali v monarhiji, za naravnega sovražnika mažarskemu imperializmu, mažarski državni ideji in se poslužujejo vseh sredstev, da ostanejo Jugoslovani v državi nezadovoljni, Jugoslovani izven države pa sovražniki države.

Mi in Italija.

Ogrska nam prepusti eno, namreč da živimo v dobrih odnosih z Italijo. Glede na Ogrsko ne postane Italija nikdar nervozna, a takoj postane, če v Avstriji z Italijani tako postopamo, kakor Avstriji koristi. Zunanji minister ne podpira nikdar avstrijske politike, kakor bi morali od njega pričakovati, marveč vedno le laško politiko. Govornik kaže na Trst in pripomni, da so lahko v Trstu naši državljani brez kruha, morajo se izseljevati in drugod iskati kruha; laškim državljanom se pa ne sme skriviti las, med tem ko na Reki smejo Mažari preganjati laški živeli.

Če Mažari na Reki Lahe preganjajo, se Italija nikdar ne pritoži. Reški guverner se ne pozove kakor namestnik v Trstu v centralo, da mu dajo navodila, kako prijateljsko mora z Italijani postopati. Le tako si moremo pojasniti, zakaj da moramo z Italijo gojiti pristrane mednarodne odnose, obenem

pa naše meje nasproti Italiji obdati s trdnjavami in z možnarji.

Albanija.

Naš zunanji minister je ustvaril Albanijo ne iz lastnega nagiba, marveč ker so vojaški in industrijski krogi, ki čutijo dobro avstrijsko, zahtevali prost prevoz skozi morsko ožino pri Otrantu, vse drugo je pa prepustiti Italiji, ki se v Albaniji udomačuje, gradi šole in širi laško trgovino.

Avstrija bi si najljubše pridobila trdno zaslombo v Albaniji, če bi za albanske katoličane skrbela. Da jih pa od Avstrije odvrne, jim pošilja protestantskega princa in še razširja poročila, da so z njim v Albaniji splošno zadovoljni.

Naše zmage.

Kljub slabemu vidiku pa proglašajo Mažari in njih delegacija, da smo z uspehi letošnje krize lahko zadovoljni, ker smo na celi črti zmagali in da je naše stališče utrjeno. Zmagali smo, to je res, a istočasno je padel naš kredit, razrahljana je naša industrija in naše delavstvo išče v inozemstvu kruha. Po letu 1866. se je naš kredit dvignil in čez mero tujega denarja je prišlo v našo deželo, zdaj pa, ko smo, kakor sodi zunanji minister, na celi črti zmagali, se denar in naši ljudje izseljujejo. Po letu 1866. se je mislilo, da se je stališče Avstro-Ogrske res utrdilo, ker se je opustil fantom, da mora Avstrija v nemški politiki igrati vodilno vlogo in ker se je pričakovalo, da dualizem ojači notranje razmere. Zdaj pa ni človeka, ki bi veroval, da smo se po takozvanih zmagah v balkanski krizi in z nadaljnjim vzdrževanjem dualizma kakorkoli ojačili.

Mažari in Jugoslovani.

Dualizem je izročil Mažarom večino Jugoslovancev in jim s tem izročil ureditev razmerja z jugoslovanskimi državami. A Mažari niso nič manjši in nič manj nevarni sovražniki našemu stališču kot velesila kakor sosedne jugoslovanske države. Drzna igra, ki so jo s Hrvati igrali, ni nič drugega, kakor priprava, da se mažarski imperij razširi. Hrvaška še ni dovolj ustrojena in že iztezajo svoje roke po Bosni in Hercegovini. Ustavno vprašanje v teh dveh deželah se ne sme rešiti, ker tega Mažari nočejo. Žalostno je, ker jim pomagajo tudi pri tem moške, ki bi morali imeti več zmisla za jakost in za moč skupne monarhije. Z žalostjo vidimo, kako uvaža zdaj skupni finančni minister železniško politiko, ki mu go-

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gruščeki, poslovenil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

»Hanusja je danes prosta, gotovo je šla k staršem, a čes hodi v cerkev ali ne, zato se ne brigam.«

»Ne tako, ampak vaša dolžnost je skrbeti, da bi pravoslavni hodil molit,« je rekel z uradno resnim obrazom.

»Take postave ne poznam, prinesite mi to na papirju . . .«

»Torej bom napisal poročilo na glavarja.«

»To je pa vaša reč,« se je nasmejala zaničljivo, »ali mi nimate ničesar več povedati?«

»Imel bi še to in ono, čemu na primer hodite po vasi . . . to ni čista reč in jaz nekaj vem.«

»Napišite o tem poročilo,« se je nasmejala, »zdaj pa ostanite zdravi,« obrnila se je in šla v sobo.

»Ti ponosna Poljakinja,« je jezno zamrmral, »hej, ako bi ti ne bila plemenitašinja!«

Ta prvi neuspeh mu ni vzel poguma in sklenil je na vsak način pri-

siliti Zvelečevu, da bo izročila Hanušu, ker pa ni dovolj zaupal svojemu razumu, se je šel posvetovati s popom.

Ta je potrpežljivo poslušal razvlečko podčastnikovo pripovedovanje in zaključil z nasvetom:

»Pazite samo na Zvelečevu, samo ona je nagovorila deklico, da je zapustila hišo in jo utrjuje v uporu. Ako vjamete eno, dobite obenem tudi drugo.«

»Saj vem, batjuška, toda to je težka stvar, a za deklo se mi mudi, oženil bi se z njo . . .«

»Hm . . . Zvelečeva zahaja h kmetom, napišite poročilo in dostavite, da ovira pravoslavno dekle v izvrševanju verskih dolžnosti.«

»Razumem, batjuška,« se je nasmešnil, »ne jaz, ampak sam gospod glavar bo vele odpraviti dekle, da bi ne služila v neverni hiši . . . Hvala vam, batjuška,« se je poklonil.

»Poslušajte,« je zaklical, ko je bil podčastnik že med vratmi, »pri Šelogovih mora danes ali jutri biti rojen otrok, treba ga bo krstiti.«

»Bom zvedel, batjuška, in otrok bo v cerkvi.«

V resnici se je rodil pri Šelogovih sinček. Stražnika sta torej prišla na dvorišče, toda Martin ju je kmalu opazil, zaprl hišna vrata in šel k njima:

»Česa pa hočeta?«

»Rodil se vam je otrok, treba ga je krstiti, vzemite malega in marš v cerkev,« je zaklical podčastnik strogo.

Šelog se je pripognil k mali Marcelki in zašepetal:

»Steci k Malinovemu in Balu, naj prideta,« stražnikoma pa glasno: »Nisem še poiskal botrov, torej tudi še ne pojdem v cerkev.«

»Moraš iti, tako je povelje,« je zaklical s hudim obrazom podčastnik.

»Če je povelje, je povelje, a kdo je dal?«

»Ni tvoja stvar,« je zakričal stražnik.

»Jaz pa ravno hočem vedeti,« je rekel Šelog mirno, »kajti vajina reč je iskati tatove, skrbeti za red in varnost ljudi in premoženja, a ne vtikati se v duhovne zadeve.«

»Ti pasji sin naju nikar ne počuj . . . in odpri takoj hišo.«

»Zakaj pa ne, odprem jo na stežaj, če iščeta zločince,« se je nasmešnil, »toda otroka se ne dotaknita,« in stisnil je palico v roki ter gledal z bliščimi očmi podčastniku v obraz.

»A, ti živinče se upaš ustavljati vladji,« je zaklical podčastnik, »odstopi in odpri.«

»Ako napadeta, se bom branil, nimata pravice delati nasilja,« je zakli-

cal še bolj pogumno, ker je že zapazil, da prihajajo Malinov, Bal in drugi sosede.

»Ah, ti svojat,« je kričnil podčastnik in stopil k Šelogu, da bi ga udaril.

»Ej, previdno, če ne ti razbiem bučo,« je zakričal Šelog in dvignil palico.

»Za kaj pa gre,« je vprašal Malinov in stopil med Pospelo in Šeloga.

»Ni tvoja stvar,« skušal ga je odstraniti podčastnik, »proč, pasji sin!«

»Počasi,« in se je sprijel s Pospelovim, »nas je tukaj več . . . Vi nimate pravice vmešavati se v občinske reči, v krste in poroke, za to je duhovna sodnija.«

Stražnika sta videla, da prihaja kmetov vedno več, a iz ostrih pogledov sta razumela, da ne prihajajo z namenom, da bi pomagali njima, torej je podčastnik, hoteč rešiti svoj ugled, zaklical:

»Midva sva tu od batjuške in župana.«

»Batjuška,« vtaknil se je vmes Bal, »naj skrbi za cerkev, župan pa za red v občini in pri izdatkih.«

»Jej Bohu,« to je punt!« se je obrnil podčastnik k stražniku.

(Dalje.)

* Pri Bogu.

tovo simpatije Mažarov pridobi. Mažari so notranji sovražniki monarhije. notranji sovražnik je pa vedno nevarnejši kakor zunanji.

Trializem.

Za celo državo se mora ustvariti enotno zastopstvo. Skupne zadeve se morajo tudi skupno obravnavati. A tudi avstrijski narodi se morajo drugače grupirati tako, da bo trdna pozicija Avstrije ob Adriji in na Balkanu zadržana.

Za trdno pozicijo cele države ob Adriji in na Balkanu bi jamčili trializem tako, da bi se osvedočilo, kar se mora v državi skupno obravnavati.

Z ustanovitvijo trializma, državne telesa, ki bi obsegali vse Jugoslovane v državi, bi se onemogočila stremeljenja Mažarov po neodvisnosti in po razdružitvi.

Jugoslovani in Srbija.

Nasproti zunanjim sovražnikom bi trialistično telo na jugu, spojeno z ostalo državo, po verskih, gospodarskih, kulturnih in zgodovinskih vezeh tvorilo najboljši in najvažnejši jez. Dokler se za posest jugoslovanskih dežel na eni strani bori mažarski, na drugi strani pa srbski imperij, toliko časa ne bo na Balkanu mirno. Ne varajmo se in ne pričakujmo, da se morebiti z gospodarskimi zvezami po trgovinskih pogodbah ohrani trajno prijateljsko razmerje s to državo.

Srbi so versko in kulturno Rusiji veliko bližje kakor nam, in v Rusiji bodo vedno stranke obstajale in sedeli na prestolu carji, ki bodo podpirali srbske državne smotre in ki ne bodo pustili, da bi bili v tem oziru Srbi poraženi. Ne smemo se pa tudi varati, da nastanejo na Hrvaškem, v Bosni in v Hercegovini kmalu mirni časi. Zdaj se je sicer premirje sklenilo, ker so je Mažari morali skleniti, a znamo, da porabijo takoj priliko, da vzamejo Hrvatom njih pravice, nakar nastane na jugu stara zmeda.

Le avstrijska državna tvorba, ki bi obsegala vse Jugoslovane med Adrijo, ogrskim državnim ozemljem in srbskim kraljestvom, bi povzročila mir v Avstriji in vpliv na Balkanu. Uničena bi bila tako mažarska stremeljenja z enim udarcem, a tudi nobena zunanja država bi ne mogla ničesar opraviti nasproti zadovoljni, dobro upravljani, na visoki stopinji kulture stoječi in s skupno državo gospodarsko zvezani jugoslovanski državi.

V narodno svobodni, gospodarsko izborni zvezani jugoslovanski državi bi se tudi kal vsake iredente samoposebi udušila.

Govornik obžaluje, ker nemška javnost še vedno trializmu nasprotuje in konča:

Glasovanje irelevantno.

Nastane za nas praktično vprašanje, naj li za ali proti proračunu zunanega ministra glasujemo. Veliko se je zunanjemu ministru očitalo od naše delegacije, kakor sodim, zato, ker smo vsi prepričani, da je jetnik mažarske ekspanzivne politike. Nihče v tej delegaciji ni zadovoljen z njim, saj popolnoma ne, in sicer zato ne, ker ni zasledoval politike, ki bi skupni državi koristila.

Na tem mestu vidimo vedno Berchtolde, jetnike mažarske politike, in zato je popolnoma irelevantno, če zanj ali proti njemu glasujemo. Glavno je, kakor se mi zdi, da se ob tej priliki stališče Jugoslovancev naglaša, da hočemo imeti na jugu države mogočno, na zdravem temelju zgrajeno monarhijo Habsburžanov. (Pritrjevanje.)

Državni zbor.

Rusinska obstrukcija.

Dunaj, dne 10. decembra.

Cudna reč ta naša javnost! Časopisi jo morajo poznati. Če je taka, za kakršno jo ima časopisje, slabo zanjo! Iz državnega zbora poroča časnikar natančno o vsakem neumnem medključu in vsakem šumu, ki nastane včasih iz popolnoma brezpomembnih dogodkov; govore in poročila tistih, kateri ne pripadajo njegovi struji, pa komaj omenja. Muzika in piskanje Rusinov v današnji seji polni predale listom. Vsak instrument je posebej opisan in poslanci, ki se sicer nikoli ne imenujejo, so zdaj svetovnega pomena in vsaka njihova kretnja se vestno zabeleži. Naj bi, toda na tisoče ljudi bo razburjenih. Vsi, ki čakajo službene pragmatike, bodo obupani, razjarjeni. In vendar ni prav nič nevarnega cela reč. V našem listu smo že naprej poročali, da bo koncem tega tedna gališki deželni zbor, ki bo zboroval tudi še prve dni prihodnjega, sklenil gališko deželno preosnovo. Nemške stranke so bile toliko nespametne, da so se temu načrtu

ustavljale, češ naj se v Lvovu dá časa pogajajočima se strankama do danes in ne več. Rusini Poljakom ne zaupajo, zato hočejo imeti ne samo odsek, marveč volilno preosnovo pod streho. Ker so se bali, da ne bi bil tudi glavni zakon finančnega načrta o državnih odkazih deželam še ta teden rešen, preden je še njihova volilna preosnova narajena, so danes pred glasovanjem udarili. Šum je trajal dobro uro; potem so se sestali načelniki klubov in so sklenili ob odobravanju Rusinov, da se danes mirno dovrši glasovanje in da bo prihodnja seja v četrtek prihodnjega tedna. Ker se je pa danes popoldne delegacijska javna seja pričela ob treh, se je glasovanje odložilo na sedmo uro in se je v pozno noč glasovalo.

Res bo ostalo malo časa do Božiča; treba bo gotovo zborovati še po nedelji dne 20. t. m., toda če so stranke za to — in o tem ni dvomiti — se lahko še reši provizorij in razne manjše reči. Kljub novemu presledku torej ni nobenega vzroka za tako obupnost.

Glasovanje o dohodninskem davku.

Je presenetilo vlado in vladne stranke. Slo je namreč za paragraf 155., ki določa eksistenčni minimum, to je tisti letni najmanjši dohodek, ki se sme obdavčiti. Z 204 proti 193 glasovom se odkloni manjšinski predlog odseka, stavljen po Roškarcju, Hübschmannu in Winarskem, da znašaj eksistenčni minimum 2000 kron. Z 211 proti 198 glasovom se odkloni predlog Winarskega, da znašaj eksistenčni minimum 1800 kron. S 196 proti 195 glasovom se pa sprejmejo manjšinski predlogi, ki so jih stavili Roškar, Hübschmann in Winarsky, da se določi eksistenčni minimum s 1600 kronami. Socialni demokratje ploskajo, vladne stranke delajo medključ in so vznemirjene. Za sprejeti predlog so glasovali Slovenci, soc. demokratje, nemški centrum, Rusini, nemški radikali. Lahki in češki agrarci; proti pa nemška narodna zveza, nemški kršč. socialci, tisti Poljaki, ki so se v zbornici nahajali in pa mladočehi. Poraz vlade so povzročili Poljaki, ker jih je ob glasovanju veliko manjkalo.

Volilni odmevi.

Liberalna trdnjava v občini Tržišče se je podrla.

Izid volitev je sledeči: Dne 1. decembra Ivan Hladnik 117 glasov, Zupančič (liberalci) 84, dne 9. decembra naši kandidati po 117 glasov, liberalni pa 37 glasov. Tako je ljudstvo volilo, kljub temu, da so liberalci raztrosili po fari mnogo sramotilnih letakov in pa svetnico »Johanco«, katero liberalci v Tržišču zelo časte. Saj jo je eden celo volil za poslanca.

Loški potok.

Z velikim veseljem in nepopisnim navdušenjem smo prejeli novico o sijajni zmagi S. L. S. Ob 7. uri zvečer je oznanil strel veselo poročilo in naenkrat je bila vsa okolica čarobno razsvetljena. Kresovi, streljanje, umetni ogenj in burni živio-klici so izvalili vse, mlado in staro, može in žene iz gorkih sob na mrzlo cesto. Ljudstvo se je zbiralo v gruclah ter z velikim navdušenjem proslavljalo zmago S. L. S. in zmago svojega nepozabljenega voditelja in prebuditelja — kaplana Škulja. S klici živijo Škulj, živio Lovšin, živio S. L. S. smo se mirno razšli. Na »Domu« pla-pola trobojnice. Liberalci so tako poparjeni in zmedeni, da so pozabili razobesiti zastave — seveda črne. Sploh so se po trudapolni agitaciji poskrili v svoje brloge, ko so si že popoldne razdelili častne nagrade, ki sta jih preskrbela svojim vdanim poslanca Pucelj in Andolšek. Pravijo, da imajo te diplome obliki dolgih, pobešenih nosov.

Gorenje polje pri Soteski.

Pri nas so tudi pri drugi volitvi dne 9. decembra pokazali Klinčevi pristaši svoje »nadstrankarstvo« s tem, da so volili Antona Klinca. Zadnjič so volili odkritega liberalca Škrlija, sedaj pa potuhnjene. Vendar je dobil Štembur za polovico več glasov nego Anton Kline (38 : 19). Ljudje namreč vedno bolj uvidevajo, kam jih pelje Klinčeva vrto- glava politika. Pri volilni komisiji se je Jožef Pečjak nekaj hudoval, ker je »Slovenec« zadnjič prinesel novico, da je Jožef Pečjak, dasi ima že sivo glavo, vendar delal za liberalca Škrlija. Navzoči soteski župnik mu hitro odvrne: »Pečjak, kaj lasje, pamet, pamet!« Nato je obmolnil, ker bi ga drugače volilni komisar poučil, kako se ima v volilni komisiji obnašati. Res, Pečjak ni bil nikoli naš pristaš, vendar da se gre na stara leta pulit za liberalce, je bolj težko umljivo. Kar je prišel Anton Kline iz Amerike, od tedaj ni pri nas edinosti, kar tudi ljudje vedno bolj spoznavajo.

Z Vrhniko.

Shodek kandidata Lavrenčiča na Vrhniko.

Shodek Lavrenčič — Lenarčič s sklicateljem Mihaelom Tomšičem v nedeljo, dne 7. decembra, pri »Črnem orlu« na Vrhniko zvečer je bil kaj klavarn. Očividci pravijo, da je bilo 80 do 100 udeležencev; med njimi najmanj eno tretjino nevolilcev in nekaj pa povrh pristašev S. L. S., ki so prišli povabljeni na shod ne kot pristaši Lavrenčičevi, ampak ali iz radovednosti ali pa poročevalci, tako da se mora imenovati prireditelj shodek. Kandidat Lenarčič je prebiral »Slovenski Narod« in »Dan« in to tudi ponavljal v svojem predavanju. Govor to ni bil, Bile so liberalne fraze, ki jih že vsakdo pozna, najbolj pa liberalci. Brošurice »Dejanja govore« ni bral. To se mu je videlo. Lenarčič je pa tožil in tarnal, kako so liberalci zdaj reveži, odkar so v manjšini. Njih beseda nič ne velja. Zatirani so in ne morejo ničesar doseči za svoje volilce. Pozabil je liberalnih zlatih časov in o njih kaj povedati: 1. Da niso nič storili in za naš narod nič dosegli, ko so imeli oni še večino v deželnem zboru in da bi tudi sedaj le na blazinah ležali brez dela. 2. Da so imeli za parolo: »Liberalcu groš, kmetu knof«. 3. Da so kmetje šele zdaj prišli do neke veljave in pravice. Prej je niso imeli nič in še marsikaj enacega, kar bi bilo lahko zanimivo za nas. Shod je končal mesar Kos s svojim strašnim kričanjem in razgnal še svoje pristaše.

Velike separije z »osvobojanjem« od vojaške dolžnosti pred reškim sodiščem.

Te dni se vrši v Reki kazenska razprava proti vojaškemu komisarju na reškem magistratu Josipu Blasevichu in nekemu Nikolini Katnič iz Reke, ki je bila z njim v zvezi. Obtožena sta, da sta uboge istrske kmete, pod pretvezo, da jim osvobodita od vojaščine sinove, ozir. može, ogoljufala za nad 20.000 K!

Po pričah se dokažejo naslednji slučaj: Marijan Bezjak, domobranec v Veliki Kaniži, je pisal svoji ženi Srečki Bezjak, da je zvedel, da komisar Blasevich v Reki rešuje ljudi od vojaške službe; naj gre k njemu in ga prosi, da bo osvobojen vojaščine. Žena ie šla h komisarju in mu na njegovo zahtevo izročila enkrat 600 K, kasneje pa še 100 K. Denar si je izposodila. Nien mož je bil nato res odpuščen domov, kar je Blasevich dosegel na ta način, da je nekega boiehnega starca predstavil vojaški zdravniški komisiji kot Bezjakovega očeta; komisija je konstatirala, da ima stari mož srčno napako in sinu je bila priznana ugodnost, da je bil takoj odpuščen domov. Bezjakov oče o vsem tem ni ničesar vedel. Marijan Bezjak je vsled zagotovila Blasevichevega bil prepričan, da je popolnoma osvobojen vseh vojaških dolžnosti; toda ko je prišel čas prve orožne vaje, je bil vpoklican. Mož je iz obupa izvršil samoumor! Pustil je vdovo in tri nedoraste otroke. — Dražanski Kamenar je Katničeva ponudila, da jej osvobodi sina od vojaščine za 1000 K; od te svote ji je Kamenarjeva izročila 600 K, toda sin je bil vseeno potrjen k vojakom. Kasneje mu je oče težko obolel in zato so ga odpustili domu. Blasevich in Katničeva sta nato zahtevala še ostalih 400 K, ki jih pa nista dobila. V Kamenarjevi zadevi nastopi kot priča tudi bivši mornarični podčastnik Ivan Maljevec, ki je bil radi skrivde pri Blasevichevih goljufijah že od vojnega sodišča obsojen na dve leti ječe in nastopi v jetniški obleki. Nanj se Katničeva vedno izgovarja, češ, da je ves denar njemu izročila, kar pa Maljevac odločno zanika. — Josip Stojšič je za osvobojenje svojega sina izročil Katničevi 800 K; videl je, ko je Katničeva komisarju dala nekaj v pisemskem ovoj. — Ana Brnčič je dala Katničevi za osvobojenje sina 400 kron. — Ivan Kulentič ji je dal za svojega sina 1000 K. — Filip Knez iz Grižana je dal Katničevi za osvobojenje sina 1310 K; toda sin je vseeno moral k vojakom. — Gjuro Limčič je dal Katničevi 2200 K, še predno je bil sin pozvan k naboru; toda sin je bil potrjen in še danes služi. — Ivan Knez iz Cirkvenice je dal Katničevi za osvobojenje sina 1500 K; sin je vseeno moral k vojakom. — Jela Katunar iz Triblija je dala Katničevi 1100 K; sin ie moral odslužiti svojo vojno dolžnost. — Apolonija Jadro iz Zlobina je izročila Katničevi 2000 K; sin je še danes pri vojaki. — Tereza Tadej je prosila Katničevo, naj ji oprostí moža od vojaščine; mož se je kot vojaški begunec nahajal v Ameriki. Katničeva je obljubila in zahtevala 2000 K. Tadej si je izposodila to svoto in jo izročila Katničevi.

Ko je pa mož prišel domu in se javil vojaški oblasti, so ga takoj vzeli v vo-jake, kjer se danes služi. — Mate Mastar iz Sv. Jelene je dal Katničevi za osvobojenje sina 1000 K; ravno toliko ji je dal za svojega sina Ivan Kulentič — brez uspeha. — Uradnik Franjo Senjan iz Reke je dal Katničevi za osvobojenje svojega brata 900 K; brat je le moral k vojakom. — Avgustin Car ml. iz Cirkvenice je dal Katničevi, da bi ga osvobodila vojaščine, 1500 K; mož še danes služi pri vojni mornarici. Ana Uremovič iz Ledenice ie dala Katničevi za sina 900 K; sin je še danes pri vojaki. — Nikola Hreljac iz Triblija je dal Katničevi za osvobojenje svojega sorodnika Matije 2200 K; Matija še danes služi pri vojaki. — Ana Stojšič, katere mož je bil že sedem let bolan, je dala Katničevi za osvobojenje sina 800 K. Ves ta denar so si uboge žrtve izposodile; Katničeva in Blasevich nista nobenemu vrnila niti vinarja.

Blasevich trdi, da ni kriv in se nerodno zagovarja; Katničeva se vedno in vedno izgovarja na Maljevca in akcesista Turkaljo, češ, da je njima izročala denar. Navzoče občinstvo glasno izraža svoje ogorčenje nad toliko brezsrčnostjo in nesramnostjo, s katero sta obtoženca do kosti odrla nevedne kmečke ljudi; predsednik komaj vdruže mir. Razsodba se izreče danes 11. t. m.

Razprava proti uradnikom puljske občinske uprave.

Dne 10. decembra celovška porota nadaljuje zaslišanje obtožencev. Likvidator Lino Quarantotto je začasno blagajnika zastopal. Zanikava, da je kriv, priznava pa, da sta mu dajala Galante in Bigatto denar zato, ker je za Galanteja delal. Prizna, da je 40 tisoč kron napačno vknjižil. Avgust Horrak prizna krivdo, joka med zaslišanjem. Govori nemško. Skrbeti je moral za 14 otrok. Zabredel je v dolgo-ve. Zaračunaval si je sporazumno s kanclistom Vittorijem višje komisijske takse. Descovich priznava delno krivdo. Plače je dobival mesečno 120 K; skrbel je za sestro in mater, ko to izpove, plaka. Tudi Negri prizna delno krivdo in se zagovarja z bedo, ker je dobival le 90 kron plače. Vittori zanikava vsako ponarejanje. Jakob Filinich se nemško zagovarja. Trdi, da občini ni nikdar škodoval, marveč le koristil. Več let je imel finančni in volilni referat. Zanikava, da bi bil zase obdržal 2001 krono in bi ga bil Sumberrac podkupil. Ker oistro Sumberraca napada in dolgovozno govori, ga opozori predsednik, da naj tako ne govori in da naj tudi kaj zagovornik zanj govori. Sledi živahna kontroverza med njim in izvedencem. Obtoženca zelo obdolžuje nek list, ki ga je izkušal iz zapora svoji ženi vtihotapiti. O uradnikih puljske občinske uprave izpove, da so bili zelo slabi uradniki. Galante je bil len, a ljub-ljenec občinskega sveta. Na vprašanje nekega porotnika izjavijo vsi obtoženci, da je bil z delom preobložen in tudi s takim, ki bi mu ga kot ravnatelju računskega urada ne smeli nakladati. Ob pol 6. uri so končali zaslišanje vseh obtožencev. Prečitajo se obdolžilni zapisniki obdolženecv Privileggia in Attilio Jucha, ki sta pobegnila čez lužo.

Dnevne novice.

+ Seja Izvršilnega odbora S. L. S. je v soboto 13. t. m. ob 11. uri dopolne v posvetovalnici K. T. D., Katoliška tiskarna, I. nadstropje.

+ Računarji. Liberalcem se mora priznati, da so mojstri v številkah. To so pokazali pri »Glavni posojilnici«, pri »Agro Merkurju«, »Zvezi slovenskih zadrug« itd. Tako so tudi bilanco o volitvah napravili po — svoje. Ker jim manjka glasov, so jih pa toliko pripisali, da se sploh izplača govoriti o liberalnih številkah. Na Notranjskem je v enem okraju n. pr. kandidiralo več liberalcev, istotako na Dolenjskem. Liberalni računarji niso vzeli največje številke glasov, ki je bila oddana za enega liberalnega kandidata v okraju, ampak so kar vse številke, ki so jih dobili vsi liberalni kandidati, skupaj seštelili, povrh prištelili še vse prazne in neveljavne glasovnice liberalcem in dobili so tako za liberalce 15.000 glasov. Ta račun kaže, da je poraz liberalcem tako pamet zmešal, da niso sposobni niti za najnavadnejši račun.

+ »Malo je manjkalo, pa bi zadela terno.« Tako se včasih čuje govoriti kako staro loteristovko. »Jaz bi jo tudi zadela, pri piki jo imam,« pravi druga. In tako se menijo. Eni manjka do terne dve piki, drugi tri, štiri, najnesrečnejša je tista, ki ji manjka pet ali še več pik. Nekaj sličnega je z našo liberalno stranko, samo, da je njena usoda še žalostnejša. Po številkah, katere njeni politični loteristi skupaj

mečejo, bi bila »skoro zmagala« — »prihodnji pa bo gotovo«. Samo to je hudo, da ji do terne na Kranjskem ne manjka samo ene, dve, tri, štiri ali pet pik, ampak celih — 24.000 pik! Nesrečni liberalni loteristi, kakor štejejo — če bodo take številke na Kranjskem zanje »vun hodile«, terne zanje nikdar ne bo!

+ Iz državnega železniškega sveta na Dunaju. Ta teden zboruje železniški svet, in sicer prve tri dni delujejo oddelki, v soboto pa zboruje cel svet. Iz večerajšnje seje III. oddelka poročam, da je zastopnik železniškega ministrstva na moj predlog glede preureditve postajališča v Žalni tudi za blagovni promet, kar bi okoliški tega postajališča — občinam Žalna, Križka vas, Luče in tudi deloma Krki — bilo v veliko gospodarsko korist, — dal sledečo uradno izjavo: Ravnateljstvu državnih železnic v Trstu se je dal že nalog, vršiti vse v to potrebne poizvedbe in izdelati načrt s proračunom stroškov za zgradbo tega skladišča ter da v najkrajšem času načrt predloži železniškemu ministrstvu. Tudi na predlog v zadevi razširjenja kolodvora v Škofji Loki je zastopnik žel. ministrstva podal sledečo izjavo: Vsled vedno ponavljajočih se pritožb zaradi nedostajajočih razmer na postaji v Škofji Loki — toliko glede pomanjkljivih prostorov za osebni promet kakor tudi za blagovni promet —, odredilo je železniško ministrstvo lokalne poizvedbe, katere so dokazale, da za normalni osebni promet še zadostujejo prostori, a ne tako za blagovni promet. Vsled vedno naraščajočega blagovnega prometa in oziraje se na razloge predloga, bo železniško ministrstvo brez odloga odredilo nove poizvedbe, na podlagi katerih bo potrebno odrediti, da se temu pomanjkanju nezadostnih skladišč v okviru za to na razpolago lastnih denarnih sredstev odmore. — Ta odgovor ni zadovoljiv, treba bo še dela in posredovanja, da se ta, za škofjeloško postajo pereča pa tudi prepotrebna zadeva doseže in se bo tudi dosegla, ker ogromni blagovni promet, osobito lesa, ki je na tej postaji zelo obilen, nujno zahteva, da železniška uprava zadosti tej zahtevi. V plenarni seji v soboto 13. t. m. bom skušal pridobiti železniški svet za moj predlog, ki bo meril na to, da državni železniški svet smatra razširjenje kolodvora v Škofji Loki ne le za blagovni, ampak tudi osebni promet za neizogibno in nujno delo. O drugih mojih predlogih, ki pa pridejo v razpravo prihodnje dni, bom javnosti podal potrebno poročilo. — Povše.

+ Izpremembe v misijonski družbi. Drugi teden se otvori nova misijonska hiša na Mirnu pri Gorici. Tja pridejo gg. Vinko Krivec, Janez Zdravljih, Franc Pirc; za superiorja pa g. dr. Anton Zdešar, doslej profesor bogoslovja v Gradcu. Na njegovo mesto v Gradcu pride g. dr. Alojzij Nastran iz Ljubljane, v Ljubljano pa g. France Kitak iz Celja. — Č. g. Fran Javšovec se je vrnil kot superior k. Sv. Jožefu nad Celjem, kamor pride tudi g. Peter Floran.

— Nesreča v rudniku Britof-Vreme. O tem se danes poroča: Rešilna dela se neprestano nadaljujejo. »Stabilimento Tecnico« iz Trsta je poslal na kraj nesreče tovorni avtomobil s sesalkami, cevmi in orodjem za prebitje skal. Razuntega se je pripeljal inženir in več mehanikov ter potapljačev. Voda v rudniku počasi upada. Na kraj nesreče so dospeli še rudarski svetnik Bernheimer z Dunaja, rudarski svetnik Okorn iz Celovca in tajnik okrajnega glavarstva v Postojni. V tem rudniku se je že leta 1858. zgodila enaka nesreča.

— Prememba posesti. Gosp. dr. V. I. Pegan je 5. t. m. kupil na javni dražbi posestvo Vincenca Jana vulgo Mačka v Sp. Gorjah za 38.000 K.

— Zverinska mati. Kmet Paja Stojanovič iz Bobote na Hrvaškem je odšel v Ameriko. Ponoči 30. m. m. je njegova žena izvršila grozovit čin: svojega 11 letnega sinčka Džoka je ubila, štiri letno hčerko Dušo težko ranila in najmanjšo Savko pa lahko poškodovala. Orožniško straža je dognala, da je Stojanovič izvršila svoje grozno delo v kuhinji na tleh, kjer so bila tla vsa razrita — deček se je namreč branil! Potem je zverinska mati ubitega dečka položila v posteljo, poleg njega pa Dušo; Savko je položila v zibelko. Krvava tla je ostrgala in posula s pepelom. Mala Duša je sodni komisiji pokazala s prstom na mater, češ: ona nas je! Zdravniki so konstatirali, da je bil deček ubit s topim orodjem; bil je na mnogih mestih ranjen, obe roki je imel na laktih prebite; nos in usta mu je mati zabasala, da se je moral zadušiti. Duša ima obe roki prebite, pa tudi Savka je na več mestih ranjena. Obe deklici so odpeljali v vukovarsko bolnišnico, Džoko so pokopali. Stojanovič ne prizna svojega dejanja, marveč pravi, da je deček umrl na mrzlici, deklici sta pa tudi oboleli. Žensko so zaprli.

— Parobrodni v Kolpi? Zastopniki reškega c. in kr. parobrodnega društva so se minoli teden iz Zemuma podali

ob Kolpi, da bi videli, ako bi plitki parobrodni mogli pluti po Kolpi, da bi vladili les z Viševci planine in drugih gozdnih pokrajin ob Kolpi.

— Hudo kaznovan rop. Zagrebški sodni stol je potepuha Rudolfa Ratkaja in Ludovika Bogoviča, ki sta listopada meseca t. l. zvalila 13 letnega dečka Martina Paranosu v gozd in ga tam oropala 54 K, obsodilo vsakega na šest let težke ječe.

— Hrvatska na mednarodni razstavi za promet tujcev. Hrvatsko društvo za pospeševanje tujkega prometa je sklenilo, da se dostojno udeleži mednarodne razstave za pospeševanje tujkega prometa v Londonu.

— Umrl je v Zagrebu blivši pekarški mojster Ivan Blažekovič.

Ljubljanske novice.

Iz Dežela in Ljubljane. Liberalci s svojimi računi sami sebe bijejo po zobeh. Za liberalne kandidate so, kakor zgoraj poročam, nametali na deželi na »Narodov« popir 15.000 glasov in zapisali, »da je ena tretjina na deželi protiklerikalna«. Faktično so pa dobili njihovi kandidati na deželi le okoli 8000 glasov proti 33.000, ki jih je dobila S. L. S. Liberalci se tako sami sebe sleparijo in se tolažijo, da bi bili tudi s porazom zadovoljni, ako bi na deželi le eno tretjino glasov dobili. Podobni so tistemu, ki je ležal na klopi in bi bil vesel, ako bi jih s palico namesto petindvajset, dobil samo osem. Kako pa taka liberalna tolažba za Ljubljano izgleda? Za S. L. S. in za protimagistratno opozicijo naravnost sijajno! Absolutno liberalne Ljubljane ni več — S. L. S. s a m a ima v Ljubljani boljše stališče kot liberalci na deželi, tudi če bi veljale za deželo »Narodove« sleparske številke. Liberalni kandidat Turk je dobil pri prvi volitvi 2684 glasov, stranke opozicije pa 2812 glasov, 200 glasov je bilo praznih, torej je liberalna stranka proti skupnim opozicijskim glasovom bila v Ljubljani v manjšini za 328 glasov. Kaj takega se S. L. S. na deželi vendar ni v nobenem volilnem okraju primerilo! Če pa vzamemo same liberalne glasove 2684 proti glasovom za Kregarja 1526, bi se pokazalo, da bi S. L. S. že imela tretjino v Ljubljani proti liberalcem, če bi dobila samo 894 glasov, dobila jih je pa: polovico liberalnih glasov in še 200 povrh! Na deželi ima S. L. S. štirikrat toliko glasov kot liberalci — v Ljubljani pa tako silno žalostne številke za liberalce!

Iz Dr. Ravnihar deželnozborski kandidat. Čujemo, da je dr. Ravniharju obljubljeno mesto deželnega poslanca v trgovski in obrtni zbornici, ako bi dr. Triller zmagal v mestnem okraju Kranj — Škofja Loka. Trgovsko in obrtno zbornico imajo namreč liberalci za — advokatsko zbornico.

Iz Socialnodemokratski kandidati v mestni kuriji. V Ljubljani kandidirajo socialni demokrati v mestni kuriji: v 1. okraju korektorja Ivan Mlinarja in upravnika »Zarje« Frana Bartla, in v 2. okraju železničarja Gašparja Stermška in mizarja Josipa Zupana. V Idriji kandidirajo socialni demokrati Etbina Kristana, v ostalih okrajih pa niso postavili kandidatov.

Iz Ljubljanski Nemci kandidirajo v obeh okrajih mesta Ljubljane. Kamila Pamerja in g. Ferd. Staudacherja.

Iz Krščanska zveza ima v petek, to je dne 12. t. m., ob 4. uri redno predavanje v Ljudskem domu. Predava č. gospod dr. Josip Jerše.

Iz Nj. Ces. Visokost nadvojvoda Evgen v Ljubljani. K tozadevni večerajšnji notici dostavljamo še sledeče: Nadvojvoda je na potu z Dunaja v Opatijo. Včeraj okoli dveh popoldne je v avtomobilu došel v Ljubljano. Spremlja ga njegov adjutant nadporočnik baron Skrbensky, nečak praškega kardinala. Nastanil se je v samostanu nemškega viteškega reda v Križankah, kojega vrhovni predstojnik je cesarski princ. Po majhnem pokrepčilu je nadvojvoda do večera reševal svoje uradne posle. Ob pol 7. uri zvečer je sprejel v avdienci cel konvent. Nato so se mu predstavili tudi dijaki hišni gojenci. Izrečno je želel cesarski princ večerjati pri samostanski mizi z konventom vred. V najživahnejši, popolnoma domači konverzaciji so gospodje posedeli pri večerji skupaj cele tri ure. Nadvojvoda je v glasbi zelo izobražen mož. Še izza časa evharističnega kongresa na Dunaju je poln pohvale o slovenskem nabožnem petju. Danes se je udeležil ob 9. uri na svojem oratoriju konventualne sv. maše, katero je daroval preč. g. mornariški superior v. p. Karol Kokolj. Po sv. maši se je tudi g. superior nadvojvodu predstavil. Sila vzradoščen je bil visoki gost, da sta g. pečovodja Lavrič in njegova soprega, ki z veliko vnemo oskrbuje orglona v cerkvi, v naglici zbrala danes zjutraj cerkveni zbor, ki je med sv. mašo zapel par domačih slovenskih nabožnih pesmi. Po sv. maši se je nad-

vojvoda poslovil ter se še pred 10. uro odpeljal v Trst. Na povratku spomladi se zopet ustavi v Ljubljani.

Iz Častniki in vojaški uradniki ljubljanske garnizije prirede v zimski sezoni 1913/14 sledeče zabave: 1. Dne 17. decembra družabni večer (souper-koncert). Začetek ob pol 9. uri zvečer. Prostori v kazini. — 2. Dne 31. decembra Silvestrov večer z razredno loterijo. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Prostori v kazini. — 3. Dne 14. januarja garnizijski venček. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Prostori v kazini. 4. Dne 18. februarja družabni večer (souper-koncert). Hotel »Union«. Začetek ob pol 9. uri zvečer. — K tem zabavam prireditvam so vabljeni vsi gg. častniki v pokoju, rezervi in evidenci z njihovimi družinami.

Iz Nezgoda. Ko je strojnik v »Slovenem« kopalšču Valentin Lotrič popravljal neka vrata, se je pri delu na desni roki tako poškodoval, da je moral v deželno bolnišnico.

Iz V tujini prijet. Minuli teden se je napotil v Ameriko 18letni Mihael Papež iz St. Marjete v krškem okraju. Fant je do Solnograda srečno prispel in je že mislil, da se je iznebil vojaščine, pa ga je prišla policija in ga poslala nazaj v domovno občino.

Iz Na večerajšnji semenj so prignali 13 glav živine, in sicer 6 volov, 5 krav in 2 teleti.

Primorske vesti.

p Iz politične službe. Za nadaljnje službovanje pri okrajnem glavarstvu v Pulju je določen namestniški tajnik dr. Franc Hanusch v Sežani.

p Brata ubil. Kmet Rudolf Bembič blizu Marezig v Istri je z nožem zaklal svojega brata Jožefa, ker sta se sprla. Živela sta v trajnem sovraštvu.

p Izginil je solastnik hotela »International« na Opčinah Franc Hermann. Odpeljal se je na avtomobilu, na kate-rega je poleg drugega naložil tudi neko grofico Degiorgis, ki je z njim skupaj živela, ter se ni vrnil. Ker avtomobil še ni docela plačan in ker je z goljufivim namenom bil naročil tudi za 1700 kron gumijevih obročev, ki jih tudi še ni plačal, ga policija na ovadbo dotičnih firm išče.

p Odpuščen je na Reki uradnik mestnega carinskega urada Alcide Rack, ker je nekoč zaklical »Živio« Italiji in je ogrska vlada zdaj za to zaznala.

p Štrajk voznikov Transportne družbe v Trstu je končan s popolno zmago voznikov.

p Tržaška plinska družba je imela te dni svoj občni zbor. Čistega dobička je 1.462.000 K. Na vsako akcijo od 400 K se razdeli dividenda 70 K, t. j. 17½ %.

S. a. erske novice.

š Vransko. Dne 7. t. m. je poročal državni poslanec dr. Porošek tukaj o sedanjem političnem položaju. Naša stranka je sedaj močna in konsolidirana ter lahko s mirnim očesom gleda na bodoče volilne boje.

š Zvišanje deželne naklade na pivo sankcionirano. Cesar je sankcioniral zakonski načrt štajerskega dež. zbora, sklenjen v seji 16. oktobra, glede zvišanja deželne naklade na pivo od 2 na 4 krone pri hektolitru.

š Proračun graške občine za leto 1914 izkazuje pri red. izdatkih 810.304, pri izrednih pa 1.400.150 K primanjkljaja.

Zadnje vesti.

ŠANSE VOLITEV V HRVATSKI.

Zagreb, 11. decembra. Po poročilih iz province sodijo da bi volilni rezultat utegnil biti sledeči: Unionisti 10. Frankovci 10 do 12, Milinovci 10 do 12, Seljačka stranka 14, koalicija 45 mandatov.

RUSINSKO-POLJSKA POGAJANJA SE NE NADALJUJEJO.

Lvov, 11. decembra. Pododseka, ki se bavita z galsko volilno reformo, nista še dozdaj prišla do nobenega rezultata.

GIBANJE MED TISKARJI.

Trst, 11. decembra. Uslužbenci v tukajšnjih tiskarnah so pričeli s pasivno rezistenco.

Dunaj, 11. decembra. Vseh od dela izprtih tiskarskih uslužbencev, oziroma jim je odpovedano, je doslej okoli 900.

RUMUNCI SE IZ SEDMOGRAŠKE IZSELJUJEJO.

Budimpešta, 10. decembra. Sedmograško zapuščajo v velikih množinah Rumunci, ki se v Rumunijo izseljujejo. Rumunska vlada izseljevanje brezdvoma pospešuje in je že 254 rumunskih rodbin iz Bukarešta v novo rumunsko

ozemlje odposlala. Ogrsko vlado izseljevanje Rumuncev zelo skrbi, da bi jim pa dali pravice, to niti ne sanjajo.

IZPOR V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 10. decembra. Tvor-nica za stroje Ganz je izpila 5000 delavcev, češ, da zato, ker so do krvi pretepli delovodjo Baiczija; delavci pa trde, da so izprti, ker trdka ne more pravočasno izdelati turbin za dreadnought »Szent Istvan«, ki ga že celo večnost na Reki grade.

FINSKA GUBERNIJA WIBORG SE PRIKLOPI RUSIJI.

Peterburg, 10. dec. Finski gubernij Wiborg nameravajo Rusiji priklopiti, ker nameravajo Peterburg še bolj utrditi, kakor je že. Iz Wiborga in iz Björkeja že izganjajo policiji neljube osebe.

POGREB KARDINALA OREGLIA.

Rim, 10. decembra. Danes zjutraj so pokopali kardinala Oreglia v cerkvi Apostelnov. Pogreba se je 14 kardinalov, diplomatični zbor, veliko škofov, dostojanstvenikov in veljakov napežvega dvora udeležilo.

KABINETNA KRIZA V TURČIJI.

Carigrad, 10. decembra. Veliki vezir je podal sultanu demisijo. Sultan ga je prosil, naj jo umakne, a veliki vezir je vztrajal na svoji demisiji, dasi so ga trije ministri prosili, naj vsaj do sobote še počaka. Popoldne se je pod vodstvom šejk ul izlama ministrski svet pečal s krizo.

Carigrad, 10. decembra. Vojni minister je zahteval nujno tri milijone za utrditev trdnjav v Vzhodnji Anatoliji.

UPOR KURDOV.

Carigrad, 10. decembra. 20 000 Kur-dov se je pojavilo med Vanom in Bitlisom. Vlada odpošilja ojačenja čez Trapeunt proti Kurdom, ki jih vodi Šejk Taha. Kurdi hočejo maščevati polkovnika Šafeta, ki je bil na smrt obsojen radi zarote proti Šefket paši.

VPOSTAVLJENJE DIPLOMATSKIH ODNOSAJEV MED SRBILJO IN TURČIJO.

Belgrad, 11. decembra. Diplomatična zveza med Srbijo in Turčijo se v par dneh zopet obnovi. Kazri-paša, ki je namenjen za bodočega turškega poslanika v Belgradu, je že semkaj prispel in z ministrskim predsednikom Pašićem konferiral.

DEMobilizacija v SRBILJI.

Belgrad, 11. decembra. Kralju je že predložen ukaz za demobilizacijo čet, ki so operirale proti Arnavtom.

GRKI NAPADLI OBMEJNO ALBANSKO KOMISIJO.

Rim, 10. decembra. »Agenzia Stefani« poroča iz Argyrokastra, da so grške oblasti vse storile, da pritiskajo na južnoalbansko obmejno komisijo vele-sil. Po vaseh so ustavljali oboroženi Grki in Grkinje avtomobile in zahtevali, da se Epir ne sme z Albanijo združiti. Neka ženska je udarila s puško po avtomobilu angleškega poverjenika in je ustrelila, a k sreči ni zadela ničesar. Tudi v Argyrokastru so Grki demonstirali, ko se je komisija pripeljala.

MEHIKA ODNEHALA.

Hehiko, 10. decembra. Kongres je razveljavil volitev predsednika in je razpisal novo volitev meseca januarja.

NESREČA VOJNE LADJE.

London, 11. decembra. Podmorska ladja C4 se je potopila. Posadko so rešili.

ZDRUŽITEV KRETE Z GRČIJO.

Atene, 11. decembra. V nedeljo se izvrši formalna slovesna združitve Krete z Grčijo. Kralj Konstantin bo z Venizelosom v pristanišču razvil modro-belo zastavo na istem mestu, kjer so jo leta 1900. velesile siloma odstranile.

POTRESI.

Geneva, 11. decembra. Okoli genevskega jezera so se pojavili potresi. Ljudstva se je lotila panika. Tramvajska železnica se je morala ustaviti.

SNeg V SICILIJI.

Palermo, 11. decembra. Po celi Siciliji je zapadel sneg, visok 1 meter.

VELIK RUN V ŠPANIJI.

Madrid, 11. decembra. Vsled vesti, da je špansko-ameriška banka vsled mehi-kanskih homatij veliko izgubila, je v Madridu nastal run na banko in se je v par urah izplačalo ljudem 15 milijonov.

NEZGODA V RUDNIKU.

Charkow, 11. decembra. V narner-skih premogokopih je bila eksplozija. Pet rudarjev je mrtvih, pet težko ranjenih.

TRIJE PARNIKI SO SE POTOPILI.

London, 11. decembra. Iz Novega Jorka poročajo: Na velikih jezerih so grozni viharji. Trije osebni parniki, ki oskrbujejo promet med jezerom Michigan in Erie, so se potopili z vsemi potniki vred.

Železnica Rogalec-Brežice-Novo mesto.

Pretekli teden je »Slovenec« priobčil objektivno poročilo o stanju tega železniškega projekta. Ponovimo kratko, da je generelni načrt železniškega komiteja v Brežicah v tehničnem oddelku železniškega ministrstva že odobren, da mora akt pasirati še par manjših oddelkov ministrstva, posebno vojaškega, in da na pristojnih mestih ni dvoma o gospodarski važnosti tega projekta; treba bo še preštudirati variante pri Brežicah in Rudolfovo. Nato pride naloga na železniški odbor, da izdela podrobne načrte, ki bodo podlaga pogajanj o financiranju te proge. Da lokalni interesi sami ne morejo graditi te 70 kilometrov dolge proge, je samoobsebi umevno, ker bode železniška zveza dotične zanemariene okraje šele gospodarsko okrepila.

Tik pred kranjskimi volitvami v kmečki kuriji je skušalo ljubljansko liberalno trobilo to zadevo na najgrši način izkoristiti zoper Slovenski klub, čegar poslanec očitno lenobo in druge take čednosti; ta izbruh politične strasti se obsoja že po tem, da cela liberalna stranka na Kranjskem in Štajerskem nima pokazati na enega moža, ki bi kdaj prst zganil za to progo, medtem ko pristaši in poslanci S. K. Z. že leta uspešno propagirajo ta projekt in so za uresničenje istega žrtvovali ne le svoj trud, ampak tudi gmotno prispevali.

Liberalci zato hočejo sebi v prid pripisati delo bivšega kranjskega deželne glavarja in se lažejo, da mu je vlada že zagotovila, da se proga Brežice-Rudolfovo na državne stroške zgradi. Tako zagotovo se nikoli ni dalo in je tudi nepotrebno, ker drugače, kot s prav izdatno državno pomočjo se proga ne more graditi. Z meglenimi obljubami brez določenega roka za izpolnitev bi se morda zadovoljil nevedni dopisnik »Slovenskega Naroda«, ki o železniških vprašanjih sodi kot slepec o barvah; dokler ni trasa določena in podrobni načrt gotov, toliko časa so vsa ugibanja o tej progii-prazne marnje. Stvar železniškega odbora je, da stvar pospeši. Slovenski klub ga pri tem ne zavira, ampak po svojih poslancih ne prestando vpliva, da to vprašanje ne izgine z dnevnega reda in ne zaspi vsled liberalne brezbrčnosti. Le poglejte njihovega poslanca dr. Kukovca, ki je zaslovel po svojem spančkanju v deželnem zboru! Zaspal je železniško zborovanje v Brežicah in Krškem, o kakih projektih se mu še ne sanja. Kadar liberalci odprejo usta v železniških zadevah, tedaj se pokaže njihova puhlost in lažljivost; ni jih drugega, kot zabavljanje in brezdelje.

RAZPLET HRVATSKE KRIZE JE DELO SRBOV.

»Hrvatska« piše na podlagi več izjav v »Agrar Tagblattu« in »Obzoru« in drugih pojavov, da je grof Berchtold ogrsko vlado sčasom pregovoril, naj se hrvatska kriza reši pod vplivom Srbov, ki so pod vodstvom dr. Dimovića v Sarajevu stavili za pogoj, da bodo v bosanskem saboru stopili v vladno večino, to, da se v Hrvatski napravi kompromis s hrvatsko-srbsko koalicijo. Pri tej stvari je imel tudi Bilinski veliko posla. Zdaj delajo bosanski Srbi na to, da pridejo pod karlovačko patriarhijo in pri tem jim Ogrji tudi pomagajo. Srbi da označujejo razplet hrvatske krize v prilog koalicije svoj »Kumanovo«.

Prehlajenja in kašelj

Vsak ve, kako težko se je iznebiti prehlajenja in kašlja. V takih časih priporočamo rabo Scottove emulzije ribjega olja, ki jo nadaljujete toliko časa, dokler se ne počutite zopet dovolj sveži in močni. Blagodejen vpliv Scottove emulzije ribjega olja, posebno tudi njen kašelj lajšajoči učinek se kmalu pokaže in na predek opazi. Mnogi, ki trpe že leta na posledica prehlajenja in kašlja, so zadobili s Scottovo emulzijo novo moč in svežost. Scottova emulzija ribjega olja je tako okusna in lahko prebavljiva, da jo radi jemljejo odrasli in otroci.

Cena originalni steklenici K 2.50. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znak na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarni za poskušanje.

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakdan priznalice. Dobi se povsod à 80 vinarjev.

Rupite le vtičnice: V korist obmejnim Slovincem!

500 kron!

Vam plačam, ako vam moj uničevalec „RIAMAZILO“ ne odpravi Vaših kurjih oces bradavic in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1—, 3 lončki K 2.50. Na stotine po hvalnih in priznanih pisem. 3642

Kemeny, Kaschau (Kassa) I.
Poštni predal 12/160, Ogrsko.

Tovarne za Asbestskrilj „Zenit“
družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk
dobavljajo najboljši in najcenejši
krovski material.
Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana.
Dunajska cesta 73. 249

Koledar za kmetovalca za leto 1914.

IX. letnik
sestavljen po L. Legvartu, z bogato in podučljivo vsebino, vez. v usn. platno
začel se je ravno kar razpošiljati.

Cena koledarju je K 1.60, s pošto K 1.80 in se naj blagovoli denar naprej poslati. Pri desetih iztisih en koledar za nameček. Naroča se kot navadno pri **Ivanu Bonaču v Ljubljani**, nasproti glavne pošte. 3717

Glavnik za barvanje las

Potom priprostege česanja se pobarvajo sivi in rudeči lasje pristno plavo, rujavo ali črno. Popolnoma neškodljivo! Rabljivo leta in leta. Na tisoče rabi. Komad K 5.—.

Razpošilja: **I. SCHÜLLER, Dunaj III, Krieglbergasse 6 II.** 1187

Kavarna J. Zalaznik

priporoča vsem Ljubljancem in gos om z dežele
najboljši zajtrk
kakor priznalo dobro belo kavo, čokolado, karkao, čaj, fine likerje in najtinejša pecivo. 3319

Sanatorium Emona v Ljubljani,
Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in self-zdravnik: Dr. Fr. Dergane, primar I. kir. odd. dož. boln.

Zanesljivo dobro
blago za moške in ženske obleke
najdete 3428
„Pri Škofu“
Ljubljana zraven škofije. (Fazite na podobo škofa pri vhodu.)
V prvem nadstropju je veliko skladišče izgotovljenih oblek.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
čistil sred-
stvo
Seydlin
Izdrevatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Konfekcija

za moške, ženske in otroke
v veliki izbiri po zanesljivih
stalnih cenah v podružnici
tvrde R. Miklauc

„Pri Škofu“
Ljubljana, Pred Škofijo šte. 3,
(Medena ulica).
Poseben oddelek I. nadstropje
Cenik na zahtevo brezplačno
in poštne prosto. 2622

Mladenič

star 27 let, ki ima veselje do lova in gozdarstva,
išče službe gozdnega ali tovskega čuvaja. —
Nastop takoj. — Naslov pove uprava tega lista
pod št. 3759. 3759

Največje veselje za vsako damo kot božično darilo

je: **PERILO**

V tako lepi izvršbi kakor v veliki izbiri
in dobri kvaliteti ter po znižanih cenah

se dobi pri 3720

Anton Šarcu

Ljubljana Šelenburgova ul. 5 Ljubljana

zaloga perila in nevestinih oprem.

Ugodni nakup: 1 kos šifona à 15 mtr. stane K 8.20.

Št. 25770.

VABILO.

Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji

čestitanja ob novem letu in ob godovih
s tem, da si jemlje **oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.**

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci C. J. HAMANN, Mestni trg št. 8, J. SAMEC, Mestni trg št. 21 in L. SCHWENTNER, Prešernova ulica št. 3.

Vrhutega bode v mislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali god, je kakor doslej položiti eno krono in na vpisalni poli poleg imena položiti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso staviene meje. 3745

Pisnim pošiljatkam bodi pridjan tudi razločen naslov pošiljateljca.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti zglasila po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta,
v Ljubljani, dne 6. decembra 1913.

1889 25 1914

letni obstoj domače tvrde **Lud. Černe** letni obstoj domače tvrde

juvelir in trgovec z urami v Ljubljani, Wolfova ulica šte. 3.

Velika izbira juvelov, zlatnine, srebrnine in vsakovrstnih ur. — Prvovrstno blago svetovnih tovarn. — V jubilejnem letu izredno nizke cene.

Krasni predmeti za **Božič in Novo leto.**

— Lastna delavnica z električnim obratom. —

Pri nakupu blaga zahtevajte potrdilo o uplačanem znesku! Za one, ki zbero do 15. junija 1914 najvišje število plačanih listov, oziroma ki dosežejo najvišjo vsoto vplačanih zneskov, so določeni brezplačni številni krasni predmeti v zlatu in srebru. 3622